

## Видео 1: Механизми за учество на јавноста на државно и локално ниво Февруари 2023 година

Вклучете се во креирањето на политиките на државно и локално ниво и придонесете за подобра заштита на животната средина.

Во ова видео ќе се запознаеме со законските одредби за начините за вклучување во донесувањето на одлуки на државно и локално ниво.

### Граѓанска иницијатива на државно ниво

- Граѓанска иницијатива на државно ниво може да се покрене за поднесување предлог за пристапување кон измена на Уставот на Република Северна Македонија, предлагање за донесување на закон и за распишување на референдум на државно ниво.

- Граѓанска иницијатива на државно ниво се покренува на предлог на 100 граѓани, кој потоа се доставува до претседателот на Собранието.

- Доколку претседателот на Собранието утврди дека иницијативата е уредна донесува заклучок, го известува предлагачот и преку претседателот на Владата ја известува и Државната изборна комисија.

Предлагачот е должен граѓанската иницијатива на државно ниво за која е поднесен предлогот да ја спроведе во рок од три месеца од денот на добивањето на известувањето за нејзината уредност.

За предлог за измена на Уставот и за распишување на референдум треба најмалку 150.000 граѓани со свои потписи да ја поддржале иницијативата.

За предлагање за донесување закон треба најмалку 10.000 граѓани со свои потписи ја поддржале иницијативата.

Потписите на граѓаните за граѓанската иницијатива на државно ниво се даваат на образец пред Државната изборна комисија, во рамките на работното време.

Образецот со потписите на граѓаните за предлогот за кој е покрената иницијативата се предава на претседателот на Собранието.

Собранието за иницијативата за предлагање за донесување на закон е должно да одлучува во рок од 30 дена од денот на приемот на предлогот.

### Граѓанска иницијатива на локално ниво

- Граѓанската иницијатива на локално ниво се покренува пред советот на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје.

- Граѓанската иницијатива на локално ниво се спроведува преку давање на потписи на граѓаните за следните прашања:

за донесување на одреден пропис на општините,

за решавање на одредени прашања од надлежност на советите на општините, и

за распишување на референдум на локално ниво

Граѓанска иницијатива на локално ниво не може да се покрене за финансиски и кадровски прашања.

Граѓанска иницијатива на локално ниво се покренува на предлог на 100 граѓани.

Постапката за собирање на потписи е релативно слична како и за граѓанската иницијатива за државно ниво.

Предлагачот е должен граѓанската иницијатива на локално ниво за која е поднесен предлогот да ја спроведе во рок од еден месец од денот на добивањето на известувањето за нејзината уредност.

Граѓанската иницијатива на локално ниво се смета за покрената ако најмалку 10% од граѓаните запишани во изводот од Избирачкиот список за општината, градот Скопје и општините во градот Скопје со свои потписи ја поддржале иницијативата. Советот е должен да одлучува во рок од 30 дена по приемот на предлогот.

### Собир на граѓани

Собирот на граѓани се свикнува заради изјаснување на граѓаните за одделни прашања од значење за месната самоуправа и заради покренување на иницијативи за решавање на прашања од локално значење.

На собирот на граѓани право да одлучуваат имаат граѓаните со живеалиште на подрачјето на кое се организира собирот.

Собир на граѓани може да се свика за подрачјето на целата општина или за подрачјето на месната самоуправа на која се однесува прашањето.

Собирот на граѓани го свикнува градоначалникот на општината по сопствена иницијатива, на барање на советот или на барање од најмалку 10% од граѓаните запишани во избирачкиот список за општината за која е свикан собирот.

Барањето содржи потписи на граѓаните кои се запишани во избирачкиот список за подрачјето за кое се свикнува собирот и се поднесува до градоначалникот

Собирот на граѓани го води градоначалникот или лице од општинската администрација.

Со статутот на општината поблиску се уредува одржувањето на собирот на граѓани. Собирот на граѓани заклучоците ги усвојува со мнозинство гласови од присутните граѓани на собирот.

Органите на општината се должни заклучоците да ги разгледаат и за своите решенија да ги информираат граѓаните преку средствата за јавно информирање на начин утврден со статутот на општината.

### Закон за локалната самоуправа

#### Претставки и предлози

Секој граѓанин има право, поединечно или заедно со другите да доставува претставки и предлози за работата на органите на општината и општинската администрација.

#### Јавни трибини, анкети и предлози

При изготвувањето на прописите на општината, советот, односно градоначалникот може претходно да организира јавни трибини, да спроведе анкети или да побара предлози од граѓаните.

Се надевам дека успеав да Ви помогнам и да Ви ги доближам механизмите за учество на јавноста на локално ниво.

Доколку сте еколошка граѓанска организација и сакате да се вклучите во креирањето политики на локално ниво и имате потреба од подетални информации контактирајте го Македонското здружение на млади правници.